

Notat

Tilsyn med undervisningen på Sprogcenter Midt – Horsens

Som led af det løbende pædagogisk tilsyn med Sprogcenter Midt (SCM) jf. Lov om Danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. blev der i august 2021 gennemført undervisningsobservationer på danskuddannelserne 1, 2 og 3 på SCM i Horsens. Tilsynsførende har besøgt et begynderhold, et mellemniveau- og et fortsætterhold.

Der blev ført tilsyn med:

- Et DU3 hold bestående af modul 3.4 og 3.5
- Et samlæst hold bestående af modul 2.3 og 3.2
- Et DU1-hold bestående af modul 1.1 og 1.2

Under tilsynet har der været fokus på følgende emner:

1. Kvaliteten af den beskæftigelsesrettede undervisning

Dette notat præsenterer resultatet af tilsynet, dvs. en beskrivelse af SCMs praksis i forhold til emnet, tilsynsførendes vurdering af gængse praksisser, samt kursisternes udbytte af undervisningen. Der indgår også anbefalinger til det fremadrettede arbejde. Det skal dog præciseres at notatet bygger på et øjebliksbillede.

Kvaliteten af den beskæftigelsesrettede undervisning

I et tidligere samarbejds møde var der et kommunalt ønske om, at tilsynet vurderer kvaliteten af SCMs beskæftigelsesrettede undervisning, og hvorvidt danskundervisningen bidrager til kursisternes beskæftigelse, dvs. om undervisningen forbereder kursisterne på arbejdsmarkedet, og om sprogundervisningen kan afspejle de forskellige målgruppers sprogbehov i praktik/på arbejdspladsen samt bidrage til, at de får mulighed for at udvikle de rette sproglige og faglige kompetencer.

På DU3 fortsætterholdet (3.4/3.5) er emnet for dagen "Jobskifte i Danmark". Underviseren gennemgår planen for dagen, og der skal tales om følgende emner:

1. Hvorfor er Danmark et af de lande, hvor der er flest jobskifte?
2. Hvordan går det på jobfronten i Danmark
3. Hvordan går det med ledigheden?

4. Er arbejdsløsheden ved at falde igen efter Corona?
5. Hvordan agerer man som jobsøgende?

Kursisterne skal i par tale om deres jobstatus og forholde sig til følgende:

- Hvor er du nu jobmæssigt?
- Hvor skal du hen?
- Hvad er næste skridt?

Mens kursisterne taler sammen, går underviseren rundt og lytter og hjælper kursisterne videre, når de er gået i stå. Hun forklarer nye ord og udtryk med eksempler og synonymer og skriver udtrykkene på den interaktive tavle. Eksempler på nyt ordforråd er fx: at afklare = at være klar over, at vide/ at gå på kompromis: at afveje, at mødes halvvejs, at man ikke altid kan få, hvad man vil have.

Underviseren samler op på hvad kursisterne har talt om i par. Det viser sig, at mange kursister på holdet indtil videre ikke har fundet deres drømmejob, men arbejder i andre jobs for at opkvalificere deres danskkundskaber.

For at introducere dagens emne har underviseren selv udarbejdet en lille pjece med uddrag af diverse artikler og citater, der omhandler emnet jobskifte. Disse uddrag bruges både til at give kursisterne viden om emnet og til at introducere relevant grammatisk indhold som fx sammenligninger med adjektiver fx *Vi skifter job **oftere end** naboerne. /DK er et af de lande i Europa, hvor vi skifter job **oftest** osv.* Underviseren læser de små tekster højt for kursisterne, introducerer komparativer og superlativer og laver derefter eksempler på sammenligninger. I forbindelse med sammenligningerne repeterer underviseren adjektivernes bøjning i positiv, komparativ og superlativ og tilbyder kursisterne at uploade nogle ekstra øvelser til dem i Google classrooms, hvorefter hun introducerer andre udtryk og eksempler, som man kan bruge til at sammenligne fx *I Frankrig skifter folk ikke lige så ofte job som i DK/ På det danske arbejdsmarked skifter man oftere job end i andre lande.*

Som det næste læser underviseren et citat op omkring at det er let at hyre og fyre i Danmark, hvorefter kursisterne i par skal tale om, hvorfor det er let at hyre og fyre. Mens kursisterne diskuterer, skriver underviseren følgende på tavlen: økonomisk sikkerhed, A-kasse, dagpenge, kontanthjælp, ikke så lang opsigelse, stort udbud af arbejdskraft. Hun samler op og introducerer nogle udtryk, som kursisterne kan bruge, når de skal svare på en diskussionsopgave (fx Det kan der være flere årsager til/det kan skyldes at/ det kan hænge sammen med, at). Herefter læser hun det næste citat i materialet og forklarer indholdet og svære ord.

Efter pausen skal kursisterne arbejde med et DR.dk emne, som hedder "Ledig, nyuddannet og ufrivillig del af generation Corona". Underviseren har hertil udarbejdet et undervisningsmateriale. I materialet indgår der nogle spørgsmål til at introducere emnet og aktivere kursisternes forforståelse (fx Hvilke udfordringer tematiserer overskriften? Hvordan er det at være jobsøgende netop nu? Hvad er sværest ved at være jobsøgende? Hvad er det vigtigste? Hvordan kommer man ud af ledighedskøen?), en statistik om ledighed, som kursisterne skal beskrive, en opgave til at finde løsninger på problemet (Hvad kan man selv gøre som jobsøgende, og hvad betyder det egentlig at være jobsøgende? Er der noget man skal gå på kompromis med?) samt nogle mere grammatiske opgaver, hvor kursisterne kan træne at bruge sammenligninger med adjektiver, pronomener osv.

Underviseren har formået at lave et undervisningsforløb, som både er relevant for målgruppen af fortrinsvis unge jobsøgende kursister med gode uddannelsesmæssige forudsætninger og de udfordringer som Coronasituationen medfører i forhold til jobmuligheder i Danmark lige nu. Det skal positivt bemærkes, at hun bevæger sig væk fra de traditionelle undervisningsmaterialer og selv kreerer et relevant og autentisk materiale, som introducerer relevant fagligt og før fagligt ordforråd (fx jobomsætning/hyre og fyre/omstillingsparathed osv.) med fokus på såvel indhold som form (sammenligninger, adjektivernes bøjning etc.). Materialet *Ung, nyuddannet og arbejdsløs under en krise* er bygget op på en måde, der ligner en skriftlig danskprøve 3 med en statistik, der skal beskrives, en argumenterende og en vurderende del, som gør materialet særdeles velegnet til forberedelse til de afsluttende prøver, som en del kursister på holdet er meldt til. Det var tilsynets indtryk, at underviseren var meget påvirket af tilsynsførendes tilstedeværelse, som gjorde at underviseren var meget "på". For at give kursisterne mere taletid og bedre muligheder for at bidrage til undervisningen, kunne underviseren fx lade kursisterne læse tekstpassager/citater op, lade dem forklare grammatiske regler og lave eksempler med nye udtryk i stedet for selv at påtage sig opgaven. En af de bedste måder at lære et emne på er nemlig ved at skulle forklare det for andre.

På DU2 holdet arbejder kursister med nogle repetitionsøvelser om ordklasser, og underviseren introducerer holdet til appen *Den Danske Ordbog/ordnet.dk*, et relevant hjælpemiddel som med fordel kan bruges igennem hele danskuddannelsen. Herefter er emnet for dagen "Mit arbejde", og for at møde hele målgruppen bliver kursisterne bedt om at fokusere på deres nuværende eller tidligere arbejde, deres praktik eller deres arbejde som frivillig. Kursisterne starter med en parøvelse, hvor de skal brainstorme og fortælle hinanden om deres arbejdsopgaver. De skal også fortælle hinanden om, hvordan en typisk dag på deres job/praktik/tidligere job ser ud. Der skal være fokus på arbejdstid, arbejdsopgaver, dagens rytme, hvad de er glade for/utilfredse med osv. De skal lytte og spørge ind til hinanden.

Bagefter skal der arbejdes med en tekst (Maria søger frivilligjob") og tilhørende forståelsesspørgsmål. Teksten og spørgsmålene var hjemmeopgave til dagens undervisning, men for at repetere og for at sikre at alle ved, hvad det drejer sig om, sætter underviseren teksten på som lydfil en gang til. Efter at have lyttet skal kursisterne i par gennemgå spørgsmålene og sammenligne deres svar, hvorefter de skal genfortælle teksten til hinanden. Teksten blev altså læst, lyttet til, dybdelæst og behandlet skriftligt (med forståelsesspørgsmål) og genfortalt med egne ord, og på den måde har underviseren inddraget alle delkompetencer, hvilket hjælper kursisterne med at tilegne sig nyt stof og tilgodeser flere læringsstile. Herefter gennemgås spørgsmålene i fællesskab. Udover det arbejdsmarkedsrettede fokus har teksten også en kulturel dimension, da den udover relevant ordforråd også handler om danskernes holdning til frivilligt arbejde, og om muligheden for at bruge frivilligt arbejde som gateway til et lønnet job, da man gennem frivilligt arbejde kan forbedre sine danskundskaber. Teksten introducerer også hjemmesiden www.frivilligjob.dk, som en del kursister på holdet fortæller, at de faktisk har brugt til at finde sig et frivilligt arbejde.

Som det næste inddeler underviseren kursisterne i 5 grupper, og grupperne skal diskutere emnet frivilligt arbejde, fx hvilke typer arbejde man kan lave som frivillig og hvorfor folk har lyst til at arbejde som frivillig. Underviseren har stor fokus på kursisternes kommunikative evner og giver dem meget taletid ved at lade dem snakke sammen i par og i små grupper, mens hun selv holder sig i baggrunden og støtter/bygger stillads omkring kursisternes ytringer. Emnet er bred nok til at alle kan deltage, da alle har erfaring med at arbejde enten nu, tidligere, som frivillig eller i praktik.

DU1 holdet er et lille begynderhold med 7 kursister. Der er ikke noget arbejdsmarkedsrettet fokus endnu, da kursisterne stadig arbejder med introduktion omkring præsentation af sig selv og deres familie. Der tales dog om spørgsmålet: Hvad laver du? Hvad laver din mand/kone? Hvad laver dine børn, men niveauet er endnu ikke til mere end dette. For at se mere om, hvordan man på ved SCM arbejder med det arbejdsmarkedsrettede fokus på DU1, se undervisningsnotat fra SCM Skanderborg.

Det er tilsynets vurdering, at SCM tilbyder en god beskæftigelsesrettet undervisning, der tilgodeser de forskellige målgrupper på danskuddannelserne og deres forskellige arbejds- og uddannelsesbehov. Underviserne er uddannede i og erfarne med at arbejde med den arbejdsrettede danskundervisning og tager udgangspunkt i den enkelte kursists behov, livssituation, begrænsninger, mål og fremtidsdrømme.

Generelle iagttagelser:

- Der er en god stemning på holdene, hvor kursisterne som regel deltager aktivt, og der opleves en høj grad af motivation hos kursisterne.
- Undervisningsformen varierer mellem tavleundervisning, individuelt arbejde og par- og gruppearbejde. Den vekslende form gør kursisterne engagerede og aktive.
- Under observationerne støtter underviserne kursisterne ved at cirkulere i klassen, lytte til kursisternes samtaler, svare på og stille spørgsmål samt give dem rosende ord.